

§ 9**Förslag till ANDTS-program, Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar 2023-2026**

Dnr 3.1.1-611/2022

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förslaget till ANDTS-program, Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar 2023-2026.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen

Ärendet

Socialnämnden fick i uppdrag i budget för 2022 att tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram ett nytt program för arbetet mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och spel om pengar (ANDTS). Nämnden fick samtidigt i uppdrag att fortsätta arbetet med ANDT-programmet 2018-2021 till dess att ett nytt program är på plats.

Det nya programmet utgår från den skrivelse som regeringen antog i mars 2022: En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025 . Jämfört med tidigare nationell ANDT strategi har områdets breddats till att nu innefatta spel om pengar och tobaksområdet har utökats till att innefatta även andra nikotinprodukter. Stadens nya program följer den nationella målstrukturen och riktas till alla invånare med ett särskilt fokus på barn och unga. Programmet syftar till att förebygga användning och skador av ANDTS samt att ge stöd till personer med skadligt bruk/beroende och deras närstående.

I programmet ges en lägesbild av användning och skador av ANDTS i Stockholms stad samt en beskrivning av det arbete som genomförs på nationell, regional och lokal nivå. Programmet innehåller även ett avsnitt om prevention som beskriver viktiga perspektiv i det förebyggande arbetet. Slutligen presenteras det avsnitt där programmets innehåll tydliggörs i fem delar. En del är mål och insatsområden riktade till invånare och övriga delar beskriver organisatoriska förutsättningar för ett framgångsrikt ANDTS-förebyggande arbete.

Socialförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 19 december 2022.

Yrkanden

Gabriel Kroon (SD) yrkade

1. Socialnämnden godkänner förslaget till ANDTS-program, Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar 2023-2026.
2. Socialnämnden uppdras att framöver beakta följande:

Programmet för arbetet mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och spel om pengar (ANDTS) utgör ett viktigt arbetsdokument för förbättrad folkhälsa. För att programmets målinriktning ska uppnås behöver dess aktiviteter vara evidensbaserade och underbyggda av erkänd best-practice och högkvalitativ forskning. I det innevarande programmet blandas olika metoder och modeller med varierande evidens. Evidensen av de förslagna aktiviteterna måste tydliggöras.

För att urvalet av aktiviteter i större utsträckning ska grunda sig på erkänd best-practice med utredda effekt-orsakssamband bör en djupare utredning genomföras. För detta skulle statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) kunna kontrakteras.

De föreslagna aktiviteterna riskerar att leda till en oklar effekt som kan bli kostsam för såväl individ som samhälle.

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP), Jan Jönsson (L), Andrea Hedin m.fl. (M), och Kristin Jacobsson (C) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsordning

Ordföranden ställde framställda förslag till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Gabriel Kroon (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Särskilt uttalande

Andrea Hedin m.fl. (M) och Kristin Jacobsson (C) lämnade ett gemensamt särskilt uttalande:

Staden har tagit fram ett förslag på ANDTS-strategi. En i många avseenden välkommen strategi som syftar till att minska de skadliga verkningarna av missbruk kopplat till alkohol,

narkotika, dopning, tobak och nikotin samt spel om pengar. Vi ser också att det finns positiva trender i staden kopplat till bl.a. skolungdomars minskande alkoholkonsumtion. Det viktiga arbetet behöver fortsätta.

Väl medvetna om att målen i strategin följer de nationella föreslagna målen menar vi att strategin hade tjänat på att skilja på bruk av lagliga och olagliga produkter. Det finns utrymme för staden att göra det.

De åtgärder som behövs skiljer sig rimligtvis åt när bruket och produkterna är lagliga eller olagliga. Det bör inte vara en övergripande målsättning att minska tillgången per se på alkohol för vuxna människor, och vi menar att strategin inte får leda till en mer restriktiv syn på restaurangers och barers öppettider än vad som idag gäller. Vi ser det heller inte som önskvärt att strategin skulle leda till att färre etablissemang beviljas serveringstillstånd. Tyvärr ser vi en sådan risk.

Vi vill att gårdsförsäljning införs i Sverige, vilket också skulle kunna ge bättre förutsättningar för småbryggerier att under vissa begränsade omständigheter få servera alkohol. Vi är oroade att ANDTS-strategin skulle försvåra för sådana tillstånd att komma till, och därmed också lägga en våt filt över småföretagandet i staden.

I övrigt stöder vi strategin och dess innebörd.

Justerat 2023-01-30

Ordföranden Alexander Ojanne (S) och vice ordföranden Jan Jönsson (L)

Vid protokollet.

Nämndsekreterare Magnus Hillborg